

BE-M01**Molí de Can Cusseta**

1. Identificació	
Denominació	Molí de Can Cusseta
Tipologia Categoria	Molí d'aigua fariner Béns etnològics
Ús actual	Desús
Ús original	Molí d'aigua
Autoria	-
Estil o corrent	Popular

2. Localització	
Municipi	Selva
Nucli	-
Adreça	Polígon 8, parcel·la 4
Referència cadastral	07058A008000040000KK
Coord. UTM ETRS 89	494188, 4399892
Entorn	Sòl rústic. Plana solcada pel torrent de Massanella, entre la possessió des Pedregar i el pont des Lleó (AE-P03).

3. Descripció
<p>El molí de Can Cusseta està situat entre es Pedregar i el pont des Lleó (AE-P03), a prop del torrent de Can Queto del qual aprofitava l'aigua, segons la documentació del gorg de s'Aigua Viva. És una construcció aïllada, però molt pròxima a les cases de Can Cusseta.</p> <p>L'edificació s'adapta al desnivell del terreny mitjançant una marjada. Té forma rectangular, dues plantes d'altura i un aiguavés amb coberta de teules sobre bigues de fusta i llivanyes de marès. Els paraments són paredats en verd amb carreus de marès a les cantoneres. A la planta baixa hi ha l'obrador del molí al qual s'accedeix davallant dos escalons. El portal és d'arc escarser, emmarcat en marès. A la façana nord-est s'obren dues finestres.</p> <p>A l'obrador es conserva només un dels jocs de moles, però sí queda ben palès on era l'altre joc gràcies a la conservació dels dos arcs ogivals i les dues canals de sortida d'aigua.</p> <p>Els cacaus es conserven i s'hi accedeix des de l'interior de l'obrador a través d'una mina de pedra en sec. A un dels cacaus es conserven les restes del rodet d'àleps de fusta, de l'eix, de l'arbre i de la sagetia. A l'altre, només hi ha la sagetia. La captació de la força motriu es feia a través de dues rodes horitzontals.</p> <p>L'espai interior de l'obrador es troba subdividit per un arc escarser sobre el qual es recolzen les bigues de fusta del sostre. Es conserven dos permòdols de pedra del sostre original. El trespol es de terra.</p> <p>A la planta pis s'hi accedeix des de la part superior de la marjada i mitjançant tres escalons. El portal d'accés està emmarcat en marès i al costat s'obre una finestra. Aquesta dependència superior sembla el fruit d'una reforma posterior per adaptar el molí a una funció residencial. L'interior es troba subdividit per un envà de llivanya i el trespol és de ciment. A la façana nord-est s'obre un finestró.</p> <p>Al costat sud-oest de la planta pis s'adossa una edificació destinada a estable a la qual s'accedeix per un portal amb llinda d'ullastre.</p> <p>Les restes actuals permeten reconstruir amb certa exactitud la conducció de l'aigua del torrent al molí. Segons l'expedient de 1878 sobre les aiguades d'octubre de 1876, hi havia una presa dins el torrent per dur-la cap a Can Cusseta. En el marge que conté les ribes del torrent de Massanella dins la finca des Pedregar es pot observar encara la boca de la galeria subterrània per on entrava el cabal i, de fet es pot seguir el seu traçat gràcies a un seguit de pous d'aïreació. A la paret que separa la zona de conreu del petit alzinar de la finca és on acaba la mina i la síquia passa a ser descoberta al llarg d'uns 377 metres fins que arriba al molí. La seva amplària és aproximadament de 2 m. Bona part de les parets que la delimitaven han desaparegut.</p> <p>També es conserva la canalització de l'evacuació de l'aigua del molí. Des dels cacaus i per dins l'hort de Can Cusseta, l'aigua surt a través d'una mina de pedra en sec, de la qual es poden observar els pous d'aïreació en forma quasi de capelleta en un marge de l'hort. Acabat aquest marge continua com a una síquia descoberta, fins a quedar oculta dins el canyar que creix devora el torrent.</p> <p>És el molí d'aigua més ben conservat de Selva. Conserva part de la conducció d'aigua, d'entrada i de sortida, l'obrador, els cacaus i alguns mecanismes d'accionament de la força motriu i de mòlta.</p>

A la mateixa parcel·la es localitzen un safareig, un pou i dues sínies també catalogades (BE-P16).

Les canalitzacions d'entrada i sortida de l'aigua formen part d'una síquia que conduïa l'aigua des del torrent de Massanella fins a la possessió de Son Gual i que també està catalogada (BE-P21).

El molí s'inclou dins del jaciment arqueològic JA45/7.

Cronologia	Segle XVI
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none"> Ferrer García, Isabel i Rotger Moyá, Francesca. <i>IV Congrés Internacional de Molinologia</i>. Volum I: «Molins d'aigua en el terme municipal de Selva» (Mallorca) p.287-312. Palma, 2005. <http://www.conselldemallorca.net/media/31326/F_rotger.pdf>

4. Estat de conservació

Estat de conservació	Dolent. Es troba en estat de ruïna.
Intervencions	En algun moment indeterminat es renovà el sostre de l'obrador i s'hi instal·laren dues bigues de formigó com a reforç. Al racó situat a la dreta de l'entrada es construí una foganya.

5. Protecció de l'element

Grau de protecció	Nivell de protecció integral
Usos permesos	Els permesos per la normativa urbanística.
Elements a preservar	Volumetria i estructura de l'edificació principal. Façanes incloent el tractament del parament i les obertures. Elements del molí pròpiament dit: arcs ogivals, moles, cacaus, canals d'entrada i sortida de l'aigua.
Intervencions preferents	Rehabilitació integral.
Intervencions admissibles	Les possibles intervencions es detallen a la memòria amb referència al corresponent grau de protecció.
Zona de protecció	Es delimita com a zona de protecció una franja envoltant el molí, el safareig, el pou i les sínies localitzades a la mateixa parcel·la, amb el concret traçat que figura en la documentació gràfica que s'adjunta i una franja de 4 m a cada costat de la síquia. En aquesta zona de protecció no es podrà fer cap tipus d'edificació.

6. Documentació fotogràfica

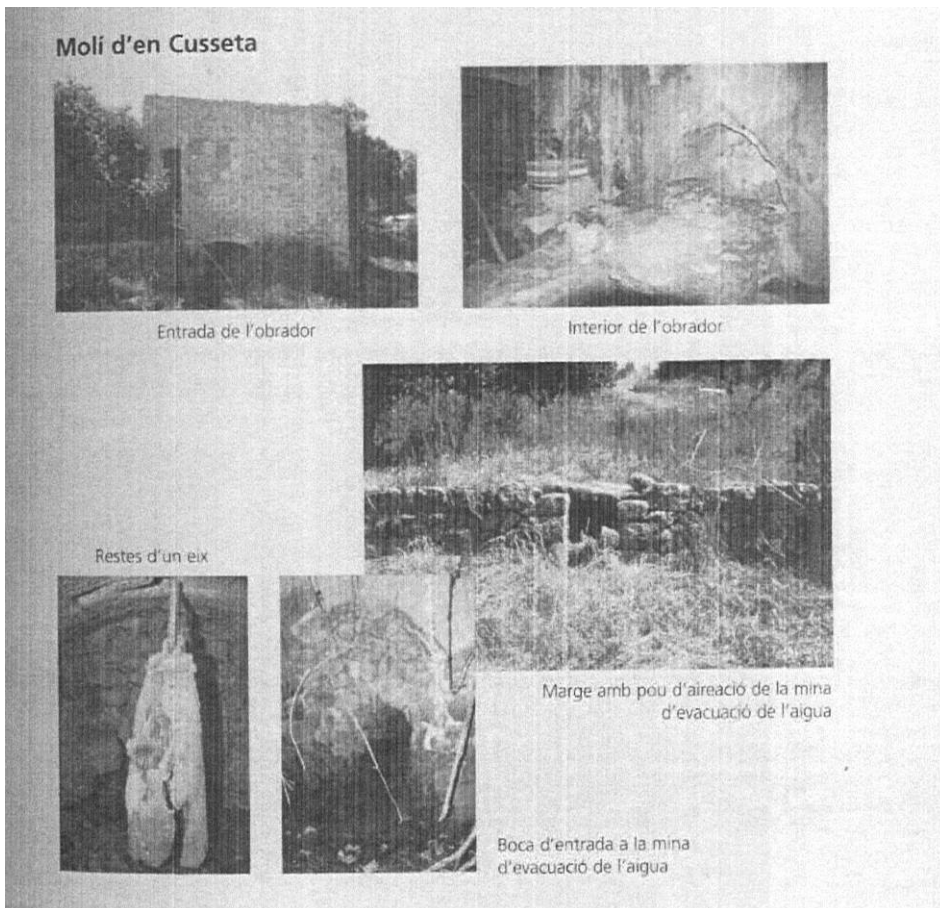

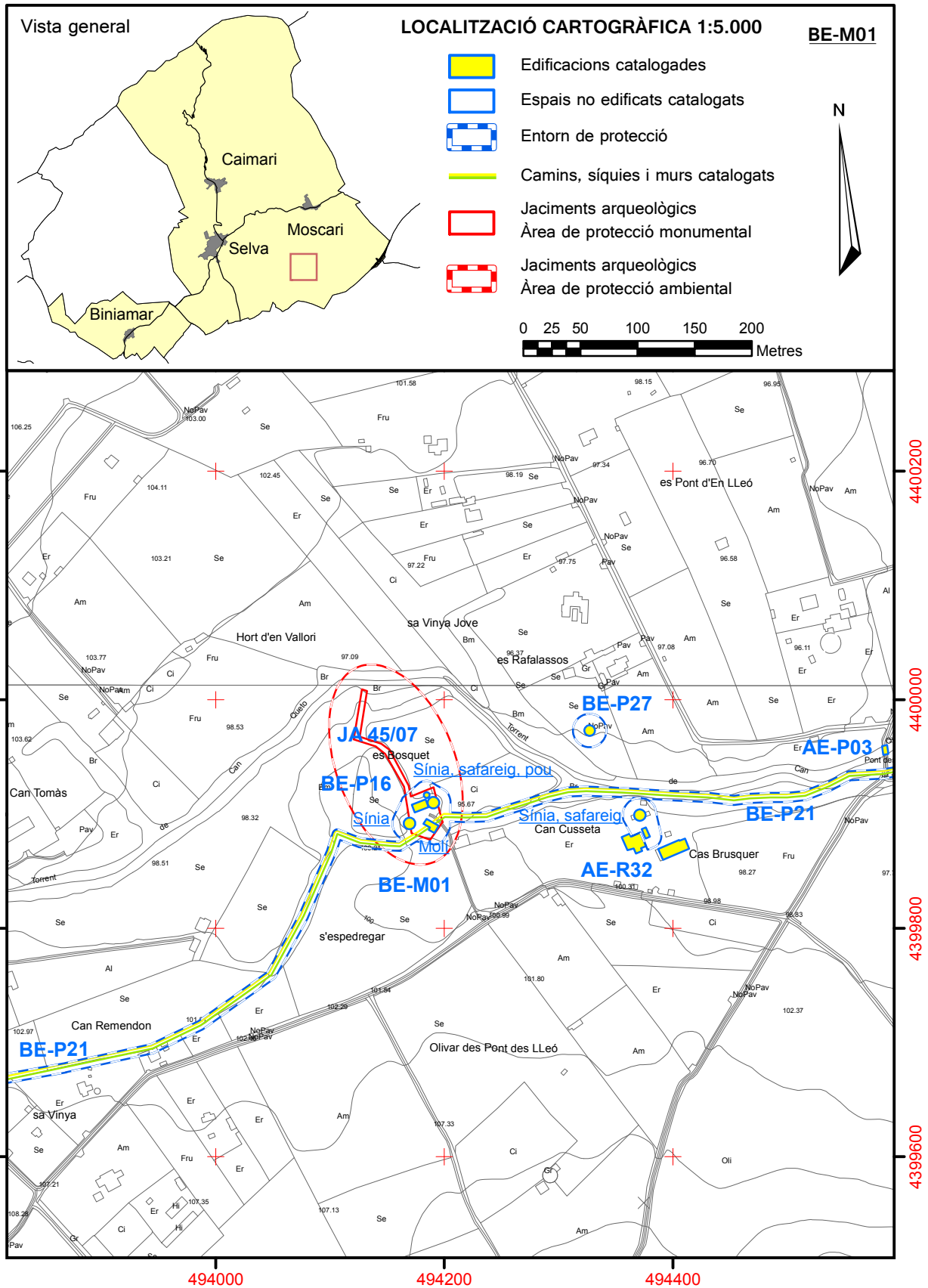

7. Documentació gràfica

8. Plànol de situació

BE-M02**Molí d'en Ponsa**

1. Identificació	
Denominació	Molí d'en Ponsa
Tipologia Categoria	Molí d'aigua fariner Béns etnològics
Ús actual	Desús
Ús original	Molí d'aigua fariner
Autoria	-
Estil o corrent	Popular

2. Localització	
Municipi	Selva
Nucli	-
Adreça	Polígon 9, parcel·la 4
Referència cadastral	07058A00900049
Coord. UTM ETRS 89	493612, 4399800
Entorn	Sòl rústic. Plana solcada pel torrent de Massanella, a l'oest de la possessió des Pedregar

3. Descripció	
<p>Les restes actuals no permeten caracteritzar constructivament el molí. De l'obrador tan sols queda un tram de mur paredat en verd que té una llargària de 7,8 m i una altura de 3,9 m i un petit tram del mur lateral oriental.</p> <p>En el tram de mur principal es conserven les restes de dos cups i dos arcs ogivals similars als del molí de Can Cusseta (BE-M01). Es tractava, per tant, d'un molí que tenia dos jocs de moles.</p> <p>El buc de la construcció es va paredar amb còdols de torrent i argamassa mentre que els dos arcs ogivals estan formats per carreus de marès. Els cacaus es troben ocults sota els enderrocs.</p> <p>El molí d'en Ponsa aprofitava les aigües del torrent de Massanella com el molí de can Cusseta, situat uns 600 m aigües avall.</p>	
Cronologia	Segle XVI
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none"> Ferrer García, Isabel i Rotger Moyá, Francesca. <i>IV Congrés Internacional de Molinologia</i>. Volum I: «Molins d'aigua en el terme municipal de Selva» (Mallorca) p.287-312. Palma, 2005. <http://www.conselldemallorca.net/media/31326/F_Rotger.pdf>

4. Estat de conservació	
Estat de conservació	Dolent. La construcció es troba en estat de ruïna.
Intervencions	-

5. Protecció de l'element	
Grau de protecció	Nivell de protecció integral
Usos permesos	Els permesos per la normativa urbanística.
Elements a preservar	Trams de mur, cups, arcs ogivals i cacaus.
Intervencions preferents	Netejar la vegetació. Consolidar els paraments que hi ha.
Intervencions admissibles	Les possibles intervencions es detallen a la memòria amb referència al corresponent grau de protecció.
Zona de protecció	Es delimita com a zona de protecció una franja envoltant les restes del molí amb el concret traçat que figura en la documentació gràfica que s'adjunta. En aquesta zona de protecció no es podrà fer cap tipus d'edificació.

6. Documentació fotogràfica

7. Documentació gràfica

8. Plànol de situació

BE-M03**Molí de Can Cota**

1. Identificació	
Denominació	Molí de Can Cota / Es molinet
Tipologia	Molí d'aigua fariner
Categoria	Béns etnològics
Ús actual	Residencial
Ús original	Molí d'aigua fariner
Autoria	-
Estil o corrent	Popular

2. Localització	
Municipi	Selva
Nucli	-
Adreça	Polígon 17, parcel·les 118, 120 i 122
Referència cadastral	07058A01700118 - 07058A01700120 - 07058A01700122
Coord. UTM ETRS 89	492560, 4401137
Entorn	Sòl rústic. Camí d'auxella. Plana per on discorre el torrent del pont d'en Blai, tributari del torrent de Massanella

3. Descripció	
<p>El molí aprofitava l'aigua del torrent des pont d'en Blai. L'aigua era recollida en una gran bassa que estava situada al nord del camí d'Auxella. Mitjançant una síquia d'una llargària aproximada de 180 m travessava el camí i era conduïda fins al cup, de secció cilíndrica. La síquia té una amplària variable arribant al 1,4 m d'amplària i al 1,2 m de profunditat.</p> <p>L'obrador ha estat reconvertit en habitatge. Té planta rectangular i una sola altura, amb coberta de teules i un aiguavés orientat al sud. Els paraments estan paredats en verd. No es conserva cap peça de la maquinària i només en queda, com a testimoni, l'arc de la volta de les moles al mur posterior de l'habitatge.</p> <p>Es conserva la síquia per on l'aigua retornava al torrent una vegada feta la mòlta.</p> <p>Les moles es conserven a les instal·lacions des Parc, al nucli urbà de Selva.</p>	
Cronologia	Segons la documentació històrica ja hi havia un molí al segle XVI. Les restes actuals corresponen a finals del segle XIX o principis del XX.
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none"> Ferrer García, Isabel i Rotger Moyá, Francesca. <i>IV Congrés Internacional de Molinologia</i>. Volum I: «Molins d'aigua en el terme municipal de Selva» (Mallorca) p.287-312. Palma, 2005. <http://www.conselldemallorca.net/media/31326/F_Rotger.pdf>

4. Estat de conservació	
Estat de conservació	Regular
Intervencions	El casal del molí ha estat transformat en habitatge. S'ha transformat el cacau en una cisterna i s'ha instal·lat un coll a la volta de les moles. La part superior dels murs de la síquia han estat rematats amb formigó i s'ha instal·lat una reixeta metàl·lica.

5. Protecció de l'element	
Grau de protecció	Nivell de protecció integral, per a la síquia, moles i cup (1). Nivell de protecció parcial, pel casal (2).
Usos permesos	Els permesos per la normativa urbanística.
Elements a preservar	Volumetria i estructura del casal del molí. Les síquies d'entrada i sortida de les aigües, el cup i l'arc de la volta de les moles.
Intervencions preferents	-
Intervencions admissibles	Les possibles intervencions es detallen a la memòria amb referència al corresponent grau de protecció.
Zona de protecció	Es delimita com a zona de protecció una franja de 4 m a cada costat de la síquia i de 10 m al cup i les moles, amb el concret traçat que figura a la documentació gràfica que s'adjunta. En aquesta zona de protecció no es podrà fer cap tipus d'edificació.

6. Documentació fotogràfica

7. Documentació gràfica

Siquia d'entrada d'aigua al molí

Vista superior de la boca del cup

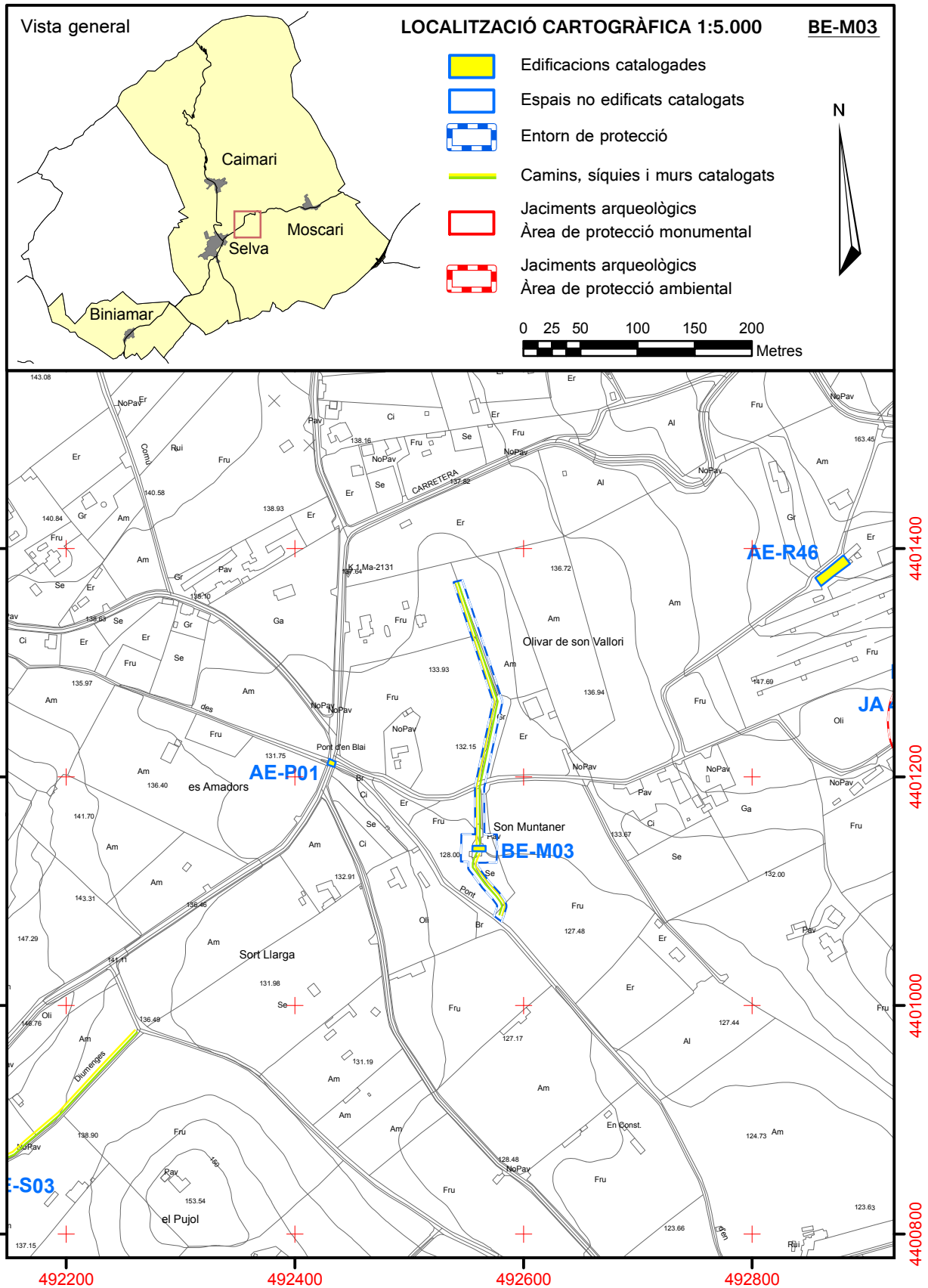

Clot on finalitza la siquia subterrània d'evacuació de l'aigua del molí

Arc de la sortida del cacau

8. Plànol de situació

BE-M04**Molí de Ca
n'Eufrasia**

1. Identificació	
Denominació	Molí de Can n'Eufrasia
Tipologia Categoria	Molí d'aigua fariner Béns etnològics
Ús actual	Residencial
Ús original	Molí d'aigua fariner
Autoria	-
Estil o corrent	Popular

2. Localització	
Municipi	Selva
Nucli	-
Adreça	Polígon 6, parcel·la 38
Referència cadastral	07058A00600038
Coord. UTM ETRS 89	496460, 4400405
Entorn	Sòl rústic. Carretera Ma-13 pk 34,6. Plana solcada pel torrent de Búger entre el pont de Can Perellonet (AE-P12) i el pont de Fust (AE-P06).

3. Descripció	
<p>Molí d'aigua fariner que aprofitava les aigües del torrent de Búger que eren desviades mitjançant una síquia de la qual es conserva un tram d'uns 400 m aproximadament. La síquia té una amplada variable i presenta paretons de pedra en alguns trams. Es conserven les peces de marès que permetien regular el pas de l'aigua mitjançant una comporta.</p> <p>El casal té una planta i un aiguavés amb coberta de teules. El parament està paredat en verd i referit. Presenta un portal allindanat amb brancals i llinda de blocs de formigó vist. Al costat hi ha una finestra de grans dimensions.</p> <p>Entre la síquia i el casal es conserva un tram de mur d'uns 3 m d'alçària paredat en verd, al final del qual devia localitzar-se el cup avui desaparegut.</p>	
Cronologia	-
Bibliografia	<ul style="list-style-type: none"> Ferrer Garcia, Isabel i Rotger Moyá, Francesca. <i>IV Congrés Internacional de Molinologia</i>. Volum I: «Molins d'aigua en el terme municipal de Selva» (Mallorca)

4. Estat de conservació	
Estat de conservació	Dolent. Han estat desaparegut pràcticament tots els elements del molí i el conjunt que resta ha estat transformat greument.
Intervencions	El casal ha sofert nombroses transformacions, s'ha renovant la coberta i s'ha emmarcant el portal amb blocs de formigó vist. S'ha practicat un referit groller a la façana. S'ha instal·lat una baixant de PVA. S'han adossat dos cossos de blocs de formigó referits als costats menors. El del costat nord-est té coberta de fibrociment. El del costat sud-oest té coberta plana.

5. Protecció de l'element	
Grau de protecció	Nivell de protecció integral , per la síquia i el cup (1). Nivell de protecció parcial , pel casal (sense incloure afegits) (2).
Usos permesos	Els permesos per la normativa urbanística.
Elements a preservar	Volumetria i estructura del casal. Síquia. Peces de marès de la comporta. Tram de mur entre la síquia i el casal.
Intervencions preferents	Recuperar el tractament tradicional per al portal del casal, emmarcat en marès. Substituir la baixant de PVC per una baixant tradicional, de peces ceràmiques o de giny. Eliminar els afegits de materials no tradicionals.
Intervencions admissibles	Les possibles intervencions es detallen a la memòria amb referència al corresponent grau de protecció.
Zona de protecció	Es delimita com a zona de protecció una franja 10 metres envoltant el molí amb el concret traçat que figura en la documentació gràfica i una franja de 4 m a cada costat de la síquia. En aquesta zona de protecció no es podrà fer cap tipus d'edificació.

6. Documentació fotogràfica

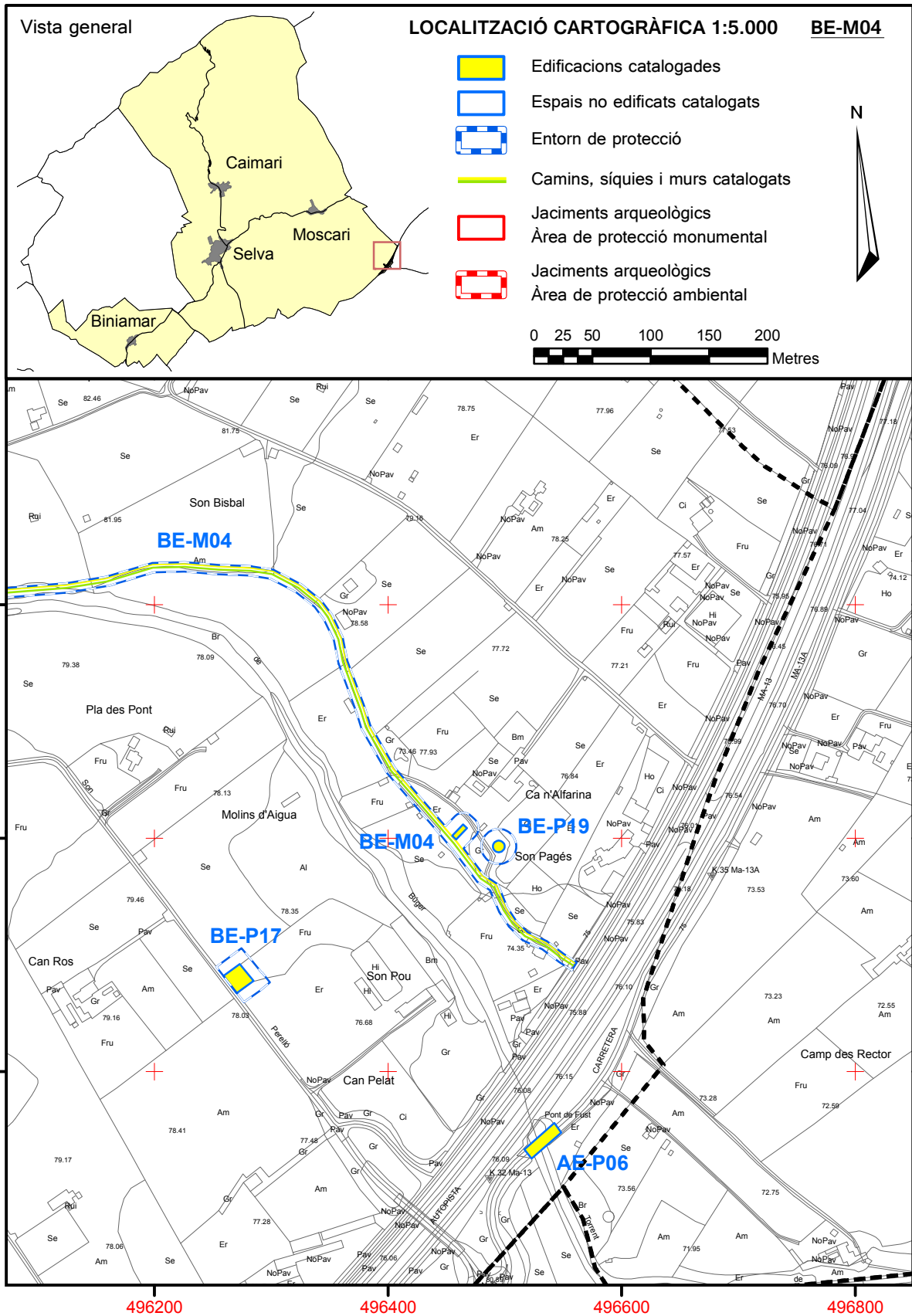

7. Documentació gràfica

8. Plànol de situació

BE-M05**Molí de paper**

1. Identificació	
Denominació	Molí de paper
Tipologia	Molí d'aigua paperer
Categoria	Béns etnològics
Ús actual	Desús
Ús original	Molí d'aigua
Autoria	-
Estil o corrent	Popular

2. Localització	
Municipi	Selva
Nucli	-
Adreça	Polígon 5, parcel·la 37
Referència cadastral	07058A005000037000KT
Coord. UTM ETRS 89	495675, 4400318
Entorn	Sòl rústic. Camí de Can Ringo. Plana solcada pel torrent de Massanella o de Can Queto entre el pont des Lleó (AE-P03) i el pont de Son Perellonet (AE-P12).

3. Descripció	
<p>Conjunt de casal i molí d'aigua paperer de dos cups situat al costat del torrent de Can Queto, del qual arribava l'aigua mitjançant una síquia.</p> <p>Es tractava d'una edificació d'una planta i un aiguavés amb l'interior subdividit en diferents dependències. La coberta era de teules i els murs eren paredats en verd, amb les pedres arrodonides provinents del torrent proper.</p> <p>A la façana principal s'obria un portal amb brancals de marès i llinda de fusta i una finestra tipus espiullera.</p> <p>El casal moliner pròpiament dit es localitza a les dependències posteriors. Es conserven dos cups fets amb peces circulars de marès de 0,7 m de diàmetre interior i una altura total aproximada de 3 m.</p> <p>Es conserven 80 m de la síquia que conduïa l'aigua al molí. No s'observa la canal de sortida de l'aigua.</p> <p>A pocs metres al nord de les cases es localitza un pou paredat en sec, sense coll. Té un diàmetre d'1 m i una profunditat de 2,1 m.</p>	
Cronologia	Segle XVIII
Bibliografia	Fonts orals

4. Estat de conservació	
Estat de conservació	Dolent. El casal i la síquia es troben en estat de ruïna.
Intervencions	-

5. Protecció de l'element	
Grau de protecció	Nivell de protecció integral
Usos permesos	Els permesos per la normativa urbanística.
Elements a preservar	Volumetria i estructura de l'edificació principal. Façanes incloent-hi el tractament del parament i les obertures. Elements del molí pròpiament dit: arcs ogivals, moles, cacaús, canals d'entrada i sortida de l'aigua.
Intervencions preferents	Urgeix una rehabilitació integral.
Intervencions admissibles	Les possibles intervencions es detallen a la memòria amb referència al corresponent grau de protecció.
Zona de protecció	Es delimita com a zona de protecció una franja envoltant el molí amb el concret traçat que figura en la documentació gràfica que s'adjunta i una franja de 4 m a cada costat de síquia. En aquesta zona de protecció no es podrà fer cap tipus d'edificació.

6. Documentació fotogràfica

7. Documentació gràfica

8. Plànol de situació

